

HEILSUVERKIÐ

KREVJANDI BROYTINGAR FYRI AT FÁA HEILSU- VERKIÐ AT VIRKA

Arbeiðið í tveimum bólkum hevur víst, at heilsuverkið krevur avgerandi broytingar, skal tað fáast at virka

Árni Gregersen

Sirið Stenberg, landsstýrisskvinna við heilsumálum, hevur í seinastuni fingið tvey álit, sum helst gera, at hon ikki sjevur serliga væl í lötuni.

Stóri bólkurin, sum skuldi gera eitt álit og eina menningarætlan fyri heilsuverkið visir á tær nógvu avbjóðingar, sum føroyska heilsuverkið hevur.

Og hitt álitid frá einum bólki, sum hevur havt fokus á endurvenjing, slær fast, at í lötuni er onki skil á endurvenjingini. Bólkurin visir ikki beinleiðis á nakra loysn, men mælir til betri samstarv og betri samskipti.

Fyri landsstýrisskvinnuna vísa hesi álitini bæði á, at skulu vit í Føroyum hava eitt heilsuverk, sum nøkulunda er á sama støði sum í okkara grannalondum, so skal nógv rættast til og helst væl av pengum brúkast.

Sveinn Magnusson, verk-

ætlanarleiðari, læt herfyri landsstýrisskvinnuni eina menningarætlan fyri sjúkrahúsverkið og í seinastu viku læt ein arbeiðsbólkur við Biritu Ludvíksdóttir, lögfrøðingi sum forkvinnu, eitt álit um endurvenjing.

Bæði álitini vísa klárt og greitt, at viðurskiftini í heilsuverkinum als ikki eru nøktandi – og at serliga viðvíkjandi endurvenjing er als onki skil á.

Álitid um endurvenjing er eisini latið Eyðgunn Samuelssen, landsstýrisskvinnu við almannamálum, tí ein partur av endurvenjingini hoyrir undir almannaverkið.

Harafturat hoyrir ein partur av endurvenjing undir kommunurnar.

Endurvenjingin

Arbeiðsbólkurin, sum hevur sitið við endurvenjingarspurninginum, hevur avdúkað, at hetta er eitt øki, sum er heilt uttan stýring.

Ongin hevur ábyrgdina og

endurvenjing verður játtað tilvildarlaga. Harafturat er tað soleiðis, at ein endurvenjing er býtt millum heilsuverkið, almannaverkið og kommunurnar.

Arbeiðsbólkurin hevur kannað hvussu hetta verður gjørt í Íslandi. Øll endurvenjing og endurmenning er har undir heilsuverkinum, men sjálvar viðgerðirnar fara fram bæði á lamenum og í minni mun á privatum stovnum.

Í íslensku lógini um heilsutænastur stendur, at øll skulu hava atgongd til tær bestu heilsutænasturnar, sum til eina og hvørja tíð eru tilgongiligar fyri at tryggja mentalu, psykkisku og fysisku heilsuna hjá íslensku borgarunum. Tað stendur eisini, at endurmenning eisini skal hava hægstu raðfesting, annaðhvørt innan heilsuverkið ella uttanfyri.

Við øðrum orðum hevur heilsuverkið skyldu at

veita borgarunum endurmenning, sumt ey kalla tað. Læknaávising skal til fyri at landið letur stuðul til endurmenningina.

Endurmenningin og harvið endurvenjingin í Íslandi fer í høvuðsheitum fram á sjúkrahúsum og serligum endurmenningardeplum.

Endurmenningardeplarnir eru skipaðir sum sjálvsognarstovnar, sum landið figgjar. Ein minni partur fer fram hjá privatstarvandi fysioterapeutum og úti á røktarheimum kring landið.

Í Íslandi hevur heilsu-málaráðharrin ábyrgdina fyri at veita endurmenning.

Á flestu sjúkrahúsum í Íslandi eru endurmenningar-deildir, men tað er ymiskt, hvussu endurmenningin er skipað, og á hvørjum fakligum torleikastigi endurmenningin er.

Til dømis veita tey smærru sjúkrahúsini samdøgursrehabilitering til eldri

borgarar. Hetta er tænasta sum í Føroyum verður ment úti á røktarheimunum.

Tað er vert at geva gætur, at eldraðkið er landsuppgáva í Íslandi, og fleiri av smærru sjúkrahúsum kring landið, virka sum bæði sjúkrahús og røktarheim.

Í Føroyum hoyrir eldra-røktin undir kommunurnar, meðan eisini endurvenjingin av teimum eldru í Íslandi, eisini hoyrir undir heilsuverkið.

Raðfesting má gerast

Tað kann staðfestast, at endurvenjing innan allar geirar má raðfestast, til tess at borgarar skulu fáa eina nøktandi og samanhangandi tænastu.

Serliga innan sjúkrahús-verkið mangla tilboð, og innan fleiri serøkið er eingin serkøn endurvenjing.

Sjúkrahúsverkið metir, at tørvur er á 8,5 milljónir krónur. til at uppraðfesta vantandi tilboð innan endur-

venjing.

Eisini almenna endurvenjingin í almannaverkinum og í kommunala geiranum má raðfestast hægri. Almannaverkið metir, at tørvur er á 3,6 milljónir krónur. til at styrkja endurvenjingina.

Tað hevur stóran týðning at talan er um eina samskipaða raðfesting frá øllum pørtum. Hetta er ein fyritleyrt fyri, at borgarar fáa eina samanhangandi tænastu

Arbeiðsbólkurin hevur ikki mælt til, at ábyrgdin verður lögð á einum stað, men onki er at ivast í, at hetta er ein spurningur, sum landsstýrisskvinnan noyðist at taka støðu til politiskt.